

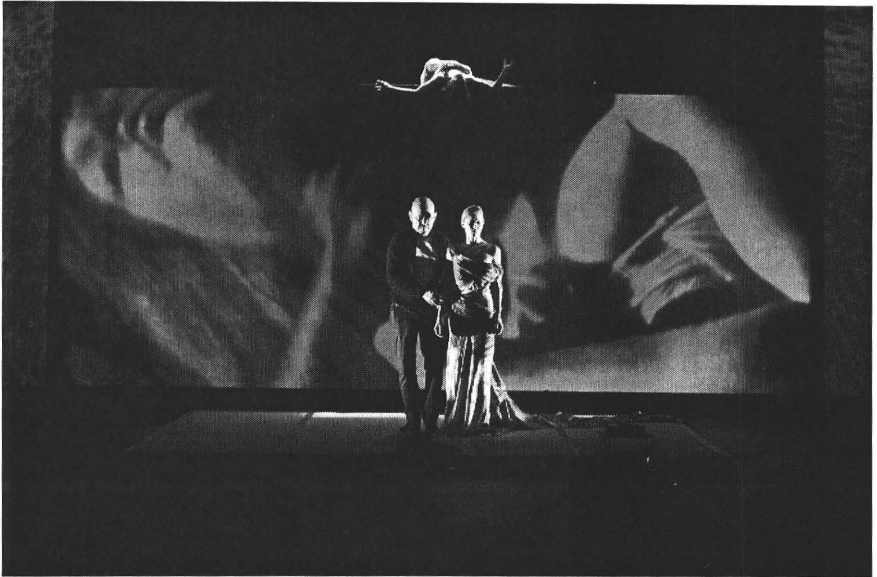
**“THE HOUSE OF THE SLEEPING BEAUTIES”:
SENSUELE VERBEELDING**

Er waren tenminste twee redenen om uit te kijken naar *The House of the Sleeping Beauties*. Eerst en vooral is het de nieuwe samenwerking van componist Kris Defoort en Guy Cassiers. Ze hebben een aantal jaren geleden getekend voor *The Woman Who Walked Into Doors*, een opera die een groot succes heeft gekend.

Het tweede punt geldt de keuze van het onderwerp. Kris Defoort is sterk onder de indruk gekomen van *The House of the Sleeping Beauties* van de Japanse Nobelprijswinnaar Kawabata. Als je dat prachtige, intrigerende boek leest, valt het je op dat het geen dramatisch potentieel heeft. Het vertelt het bezoek van een oude man aan een soort bordeel. Oude mannen mogen er slapen naast mooie jonge vrouwen. Contact is verboden, gesproken mag er niet worden. Als je een terugkerende klant bent, dan slaap je elke avond naast een andere schone onbekende. Meer gebeurt er niet. Alleen heeft één van de schone slaapsters een druppel bloed aan haar tepel, maar zo typisch voor het boek is, dat er geen verdere aandacht wordt aan besteed. Er blijkt zich op zeker ogenblik een drama af te spelen, waarbij het hoofdpersonage niet betrokken is. Maar verder is dit een volstrekt ondramatische roman. Gewoon het relaas van zes nachten naast een schone. Dat de stof dan ook op het toneelgebeuren weegt, hoeft niet te verwonderen.

De roman is bewerkt door Marianne Van Kerkhoven. Zij heeft de schone slaapsters tot drie gereduceerd. Ze heeft de tekst opgesplitst in delen die gezongen worden, en gewoon gespeelde scènes. Die laatste voeren dan de bordeelhoudster ten tonele. De oude man heeft ze in de loop van het verhaal verdubbeld: de acteur laat zijn rol over aan een zanger. Deze beslissing levert een bijkomend probleem op. De acteur, die de oude man speelt, is in het eerste deel een centrale figuur, maar eens de zanger zijn rol overneemt, heeft de acteur niets meer te doen. In deze opvoering zag je dan ook eerst Dirk Roothoofd een heel overtuigend hoofdpersonage spelen. Al bij zijn eerste opkomen, was hij helemaal die aarzelende, oudere man die nog niet goed wist wat er te gebeuren stond. Maar als hij in een latere scène op de grond gaat liggen, en al slapend droomt, dan wordt dat wel wat eng anekdotisch in een context die helemaal op abstractie is gebouwd. Het is duidelijk dat regisseur Cassiers geen weg weet met het ontdubbelde personage. En dat de acteur helemaal wegdeemstert.

Daar het gegeven vooral over de sensuele verbeelding gaat, heeft Cassiers in het toneelbeeld een klein theater voorzien waarin de danseres Kkaori Ito evolueert. De choreografie van Sidi Larbi Cherkaoui toont voor de eerste twee nachten

House of the Sleeping Beauties
(Foto: Kurt Van der Elst)

een droombeeld van een buitelende vrouw in een elegant rood kleed. Maar bij de derde nacht vond hij blijkbaar dat de lichaamstaal te beperkt was, want plots krijgen we de danseres als een soort spiderwoman. Zo kan een andere woordenschat worden aangeboord, maar voor de toeschouwer is dit alles behalve vanzelfsprekend.

Zo zijn er een reeks zwakkere elementen op te sommen. Maar twee ingrediënten maken van deze nieuwe opera toch een bijzondere avond. Er is in de eerste plaats de muziek van Kris Defoort. Die is rijk en kleurvol. Ze toont aan dat Defoort, de jazzmuzikant, uit zijn eerste ervaring met opera en groot orkest veel geleerd heeft. Zo is dit een partituur die een grotere rijpheid uitstraalt. Dat hij goed voor stem kon schrijven, was al uit dat eerste werk gebleken. Maar nu heeft hij ook het orkestapparaat veel beter in de vingers. Dat laat hij dan tenvolle zien op het einde van het werk. De moord op een meisje grijpt de oude man sterk aan, en de woede die bij hem opkomt, geeft aanleiding tot een lang symfonisch stuk. Het is zonder enige twijfel het sterkste muzikaal moment en toont aan hoe Kris Defoort als componist gegroeid is. Merkwaardig is dat hij een strikt idioom gebruikt, waarbij hij mengvormen of andere postmoderne gebaren afgewezen heeft. Jazzcitaten, die natuurlijk op de loer moeten hebben gelegen, heeft hij consequent vermeden. Defoort heeft een eigen autoriteit.

Daarnaast heeft Guy Cassiers een heel mooi resultaat bereikt met de videoprojecties. Ze zijn van de hand van Arjan Klerx, en ze doen wonderen. Op zichzelf is het decor aan de fletse kant, en als je het op het toneel ziet staan vooraleer de vertoning een aanvang neemt, lijkt het op geen enkel ogenblik sensueel, of Japans. Maar eens de muziek begint, volgen de beelden, geprojecteerd op een paar wanden, elkaar op en geven ze een ziel aan het decorontwerp. Ze scheppen niet alleen een aantal sferen, maar ze werken in hun verfijning als een collectie Japanse prenten, en dit zonder dat er ook maar van een letterlijk citaat sprake is. Daarom is de voorstelling een streling voor het oog.

Blijft wel dat de opera te weinig dramatisch wordt, en dat een vervelende gedachte je bekruipt: het zou ook als oratorium perfect werken.

Johan THIELEMANS

“THE HOUSE OF THE SLEEPING BEAUTIES”, een productie van MuziekLod, het Toneelhuis, de Munt en het Kunstenfestivaldesarts. Première: Muntshouwborg Brussel: 8 mei 2009.